

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 6644.

GRONINGEN, 21 Juni 1955.

BIJLAGEN { terug 4
 nieuw -

B.W.O.

2 afdr.

Bericht op kantbesch.^{en}G.S.
d.d. 8 Juni 1955 nr. 9328, 2e afd.
d.d. 2 Juni 1955 nr. 8668, 2e afd.

ONDERWERP: Windwatermolen
Garrelsweersterkloostermolenpolder.

Molen 60

Naar aanleiding van de bij nevenvermelde eerstgenoemde kantbeschikking hierbij teruggaande brief van de Vereniging "De Hollandsche Molen" d.d. 27 Mei j.l., waarbij de vraag wordt gesteld, of het herstel van de windwatermolen van het Waterschap Garrelsweersterkloostermolenpolder zou kunnen worden gesubsidieerd in het kader van de Wet B.W.O., breng ik U het volgende ter kennis.

De onderhavige polder heeft een oppervlakte van 575 ha , hoofdzakelijk bouwland, welke ter handhaving van een polderpeil van 1,30 m - Fivelingo boezempeil wordt bemalen zowel door de onderhavige windwatermolen als door een afzonderlijk daarvan staand electrisch gemaal met aparte vijzel.

De opbrengst van het motorgemaal bedraagt bij normale opvoerhoogte 30 m3/minuut, hetgeen overeenkomt met 52 m3/minuut per 1000 ha, hetgeen aan de zeer lage kant is, zodat moet worden geconstateerd, dat in natte tijdsperioden het gebruik van de windwatermolen naast het motorgemaal nodig is om wateroverlast in de polder te voorkomen. In hoeverre deze omstandigheid voor de Rijkswaterstaat een reden zou kunnen zijn om het herstel van de molen niet in aanmerking te laten komen voor een subsidie in het kader van de Wet B.W.O., kan ik niet beoordelen.

Zelf ben ik van oordeel, dat behoud van deze windwatermolen op grond van voornoemde wet ~~wet~~ moet worden aanbevolen en wel op grond van de volgende overwegingen.

Aan:
de Provinciale Molencommissie
de heer secretaris Mr R.Bolt,

Provinciehuys,

A l h i e r.

Het betreft hier een grote bouw-polder, welke voor de voedselvoorziening (in het bijzonder in oorlogstijd) van veel belang moet worden geacht.

Twee kleinere aangrenzende polders, namelijk de 80 ha grote Huisbuursterpolder en de 150 ha grote polder Ons Belang, zouden zonder al te veel voorzieningen mede kunnen worden bemalen door de onderhavige windwatermolen; zij het, dat daarbij niet geheel het huidige polderpeil zal kunnen worden bereikt door het verschil in polderpeilen; laatstgenoemde polders hebben zelf geen windbemaling.

Uit economische overwegingen zal het Waterschap Garrelsweersterkloostermolenpolder te gelegener tijd eventueel gemakkelijk tot de stichting van een nieuw electrisch gemaal van voldoende capaciteit kunnen overgaan, omdat het bestaande gemaal reeds over electrische krachtstroom ter plaatse beschikt en de overbrenging van de electromotor naar de vijzel nogal omslachtig geschiedt en voor verbetering vatbaar is; een stichting van een dergelijk gemaal zal niet bevorderlijk zijn voor het behoud van de windmolen.

Voorts zijn door het waterschap in de laatste jaren belangrijke uitgaven voor de bemalingswerktuigen gedaan: o.m. zijn geheel vernieuwd de houten vijzel van de windmolen alsmede de houten vijzel van het motorgemaal, terwijl kortgeleden ook een nieuwe lange spruit voor de molen is aangeschaft.

Er bestaat dus wel aanleiding het waterschap in de komende herstelkosten met een belangrijke subsidie tegemoet te komen. Met de overgelegde begroting van kosten voor de gewenste herstelwerkzaamheden aan de molen kan in hoofdzaak worden ingestemd.

De vervanging van de stalen roeden (vlucht 25 m) door nieuwe is noodzakelijk; ook het vernieuwen van de staart, korte spruit en korte schoor is dringend nodig.

De post voor het verf- en teerwerk is aan de hoge kant, maar daar staat tegenover, dat enkele kleine voorzieningen (zoals andere korte schoor vastzetten, het aanbrengen van nieuwe kammen (ged.) in het bovenrad, e.d.) niet in de begroting zijn opgenomen, terwijl deze toch wenselijk zijn.

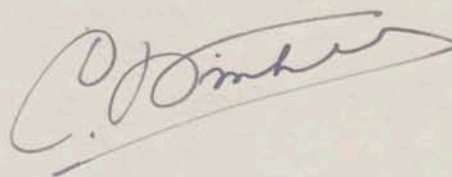
Met herstelkosten tot een bedrag van f.11.500,- ware derhalve rekening te houden.

De molen verkeert overigens in goede staat, terwijl de bediening sedert kort in goede handen is gekomen bij de nog jonge molenaar Werkman, afkomstig van de gerestaureerde windwatermolen van het Waterschap Vereniging te Oordendam.

Op grond van het bovenstaande geef ik U in overweging Gedeputeerde Staten te adviseren het komende herstel van deze windmolen te doen financieren in het kader van de Wet B.W.O. en hiervoor de goedkeuring te vragen van de

Minister van Verkeer en Waterstaat, en de Vereniging "De Hollandsche Molen" daarvan op de hoogte te stellen.

DE HOOFDINGENIEUR VAN DE
PROVINCIALE WATERSTAAT:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "C. J. Ombke", written in a cursive style with a long horizontal flourish underneath.

PROVINCIALE GRONINGSE MOLENCOMMISSIE

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie GRONINGEN.

kantbn 2 Juni 1955, nr8668, 2e afdeling, en
8 Juni 1955, nr9328, 2e afdeling.

Windwatermolen Garrelsweersterkloostermolenpolder.

mole 60

Groningen, *8* Juli 1955.

By uw terzyde aangehaalde kantbrieven ontvingen wy om bericht en raad het tot u gerichte schryven van de vereniging "de Hollandsche Molen" van 27 Mei 1955, waarin u wordt verzocht mede te delen of, naar uw oordeel, de windwatermolen van het waterschap Garrelsweersterkloostermolenpolder in aanmerking kan komen voor restauratie in het kader van de wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstyd.

Aan de hand van het daaromtrent door onze technische commissie in onze vergadering van 4 Juli j.l. uitgebrachte rapport, dd. 21 Juni 1955, heeft deze vraag een onderwerp van gedachtenwisseling uitgemaakt. Van het rapport, met welks inhoud wy geheel accoord gaan, voegen wy een afschrift hiernevens.

Daaruit moge u blyken dat de aan u gestelde vraag naar onze inzichten zeer wel bevestigend kan worden beantwoord.

Namens de Molencommissie :

ecg, voorzitter

B, secretaris

M

9328/50a, 1e afdeling.

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Verkeer en Waterstaat
te 's-Gravenhage.

Molen 60

toepassing wet bescherming waterstaatswerken
in oorlogstijd; molen waterschap
de Garrelsweersterkloostermolen-
polder. Verzonden:

5 Augustus 1955.

De molen van het waterschap de Garrelsweersterkloostermolenpolder verkeert in slechte staat. Deze molen wordt door het waterschap voor bemaling gebruikt naast een afzonderlijk daarvan staand elektrisch gemaal met aparte vijzel. Uit economische overwegingen zal het waterschap gemakkelijk tot de stichting van een nieuw elektrisch gemaal van voldoende capaciteit kunnen overgaan, waardoor de molen buiten gebruik zou komen.

Dit achten wij ongewenst in verband met het nut dat deze molen in tijden van oorlog voor het waterschap, dat een gebied van 575 ha, hoofdzakelijk bouwland beslaat, kan hebben.

Twee kleinere aangrenzende waterschappen, n.l. de Huisbuursterpolder (80 ha) en Ons Belang (150 ha) zullen zonder al te veel voorzieningen eveneens kunnen worden bemalen door de onderhavige windmolen, al zal daarbij niet geheel het huidige peil kunnen worden bereikt door het verschil in peil tussen de waterschappen.

De laatstgenoemde waterschappen hebben zelf geen windbemaling.

In verband met het bovenstaande zouden wij met toepassing van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd het waterschap de Garrelsweerster Kloostermolenpolder op willen dragen de onderhavige molen te doen herstellen

Met het herstellen zal een bedrag van + f 11.500,- gemeoid zijn. Vernieuwd moeten worden de stalen roeden (vlucht 25 m), de staart, korte spruit en korte schoor, terwijl verf- en teerwerk, alsmede reparaties aan de rietbedekking en nog enige kleine voorzieningen zullen moeten worden uitgevoerd.

Wij verzoeken Uwe Excellentie in verband met artikel 1 lid 5 van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd ons te berichten of Zij met de bovenomschreven maatregelen kan instemmen.

De Gedeputeerde Staten der
provincie Groningen:

Voor eensluidend afschrift:

De Griffier der Staten van Groningen

Hausman

get. W.A. Offerhaus,

Voorzitter.

get. Hangelbroek,

Griffier.

De Oostvinder

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 11712

GRONINGEN, 25 oktober 1955.

BIJLAGEN	terug	1
	nieuw	-

Bericht op **brief** Ged. Staten
dd. 30 september 1955, nr. 16093/62, 1e afd.

ONDERWERP: Windwatermolen waterschap
Garrelsweerster Kloostermolenpolder.

In de hierbij teruggaande brief van de rijkswaterstaat, directie Groningen en Friesland, dd. 22 september 1955, nr. 4619, bericht de hoofdingenieur-directeur, dat ermede wordt ingestemd, dat aan het waterschap Garrelsweerster Kloostermolenpolder een subsidie ingevolge de Wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd wordt gegeven in de op een bedrag van f. 11.500,- geraamde kosten van de herstelling van de windwatermolen van dat waterschap.

Hieronder volgt een opgave van de maatregelen, welke m.i. thans op grond van de bovengenoemde wet aan het waterschap moeten worden opgedragen met een begroting van de kosten.

<u>1.</u> 2 nieuwe stalen roeden in de molen geplaatst	f. 5000,-
<u>2.</u> hekwerk en kleppen herstellen, deels nieuw en deels uit onderdelen van de afgedankte roeden en het maken van stroomlijneuzen op de lwieken	" 2500,-
<u>3.</u> nieuwe staart	" 800,-
<u>4.</u> nieuwe korte spruit	" 500,-
<u>5.</u> nieuwe korte schoor	" 150,-
<u>6.</u> herstellen krui- en roosterwerk	" 250,-
<u>7.</u> nieuwe stalen vang met voering	" 500,-
<u>8.</u> herstellen rietbedekking	" 250,-
<u>9.</u> verven en teren	" 1000,-
<u>10.</u> diverse kleine reparaties, waaronder o.a. blijvende korte schoor nakijken en bevestigen, enkele nieuwe kammen in het bovenrad, vernieuwen hennegat	" 500,-
	<u>f. 11500,-</u>

Ik heb de eer uw college in overweging te geven het bestuur van het waterschap Garrelsweerster Kloostermolenpolder overeenkomstig **aan het voorgaande te berichten en uit te nodigen de voorwaarde herstellwerkzaamheden vóór 1 juni 1956 te doen uitvoeren.**

Aan **Heren Gedeputeerde Staten**
der provincie

GRONINGEN

De directeur-hoofdingenieur
van de provinciale waterstaat:

Typ.H
Coll.4

AANTEKENEN.

18249/57, 1e afdeling.

Aan het bestuur van het waterschap
de Garrelsweersterkloostermolenpolder
p/a de heer L. Keijer
te
WITTEWIERUM.

BWO

Molen 68

windwatermolen waterschap de Garrelsweersterkloostermolenpolder.

4 november 1955.

verzonden:

-7. NOV. 1955

Op grond van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd dragen wij u op voor 1 juni 1956 in overleg met de provinciale waterstaat de hieronder genoemde herstelwerkzaamheden aan de bij uw waterschap in onderhoud zijnde windwatermolen te doen uitvoeren. De door ons geraamde kosten van deze werkzaamheden worden hierbij tevens opgegeven.

1. 2 nieuwe stalen roeden in de molen geplaatst	f 5000,-
2. hekwerk en kleppen herstellen, deels nieuw en deels uit onderdelen van de afgedankte roeden en het maken van stroomlijneuzen op de wieken	" 2500,-
3. nieuwe staart	" 800,-
4. nieuwe korte spruit	" 500,-
5. nieuwe korte schoor	" 150,-
6. herstellen krui- en roosterwerk	" 250,-
7. nieuwe stalen vang met voering	" 500,-
8. herstellen rietbedekking	" 250,-
9. verven en teren	" 1000,-
10. diverse kleine reparaties, waaronder o.a. blijvende korte schoor nakijken en bevestigen, enkele nieuwe kammen in het bovenrad, vernieuwen hennegat	" 500,-
	f 11450,-
	=====

Volgens bovengenoemde wet komen de kosten, na aftrek van de baten, welke uit de desbetreffende maatregel voortvloeien voor drievierde gedeelte ten laste van het rijk. Het overblijvende gedeelte der kosten komt ten laste der provincie, maar kan door de staten geheel of ten dele ten laste van publiekrechtelijke lichamen worden gebracht. Daarover zullen wij u nog nader berichten.

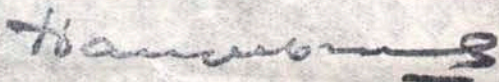
De Gedeputeerde Staten der provincie Groningen:

Voor eensluidend afschrift:

De Griffier der Staten van Groningen,

get. W.A. Offerhaus,

Voorzitter.

get. Hangelbroek,

Griffier.